

Downloaded via the EU tax law app / web

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla)

28 ta' Settembru 2006 (*)

"Nuqqas ta' Stat li jwettaq obbligu – Artikoli 56(1) KE u 43 KE – Ishma spe?ifi?i ('golden shares') ta' l-Istat Olandi? fil-kumpanniji KPN u TPG – Delimitazzjoni tal-kun?etti ta' 'kapital azzjonarju ta' kontroll', ta' 'investment dirett' u ta' 'portfolio ta' l-investimenti' fil-kuntest tal-libertajiet fundamentali – 'Mi?ura ta' l-Istat' skond il-libertajiet fundamentali – Garanzija tas-servizz universali tal-posta"

Fil-kaw?i mag?quda C-282/04 u C-283/04,

li g?andhom b?ala su??ett rikorsi g?al nuqqas ta' twettiq ta' obbligu skond l-Artikolu 226 KE, imressqa fit-30 ta' ?unju u fl-1 ta' Lulju 2004, rispettivament,

Il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, irrappre?entata minn H. Støvlbæk, A. Nijenhuis u S. Noë, b?ala a?enti, b'indirizz g?an-notifika fil-Lussemburgu,

rikorrenti,

vs

Ir-Renju ta' l-Olanda, irrappre?entat minn H. G. Sevenster, J. van Bakel u M. de Grave, b?ala a?enti,

konvenut,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla),

komposta minn P. Jann (Relatur), President ta' l-Awla, K. Schieman, N. Colneric, K. Lenaerts u E. Juhász, Im?allfin,

Avukat ?enerali: M. Poiares Maduro,

Re?istratur: R. Grass,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li semg?et il-konkluzjonijiet ta' l-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tas-6 ta' April 2006,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 Permezz tar-rikorsi tag?ha, il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej titlob lill-Qorti tal-?ustizzja sabiex tikkonstata li, bi?-?amma fl-istatuti ta' Koninklijke KPN NV u ta' TPG NV ?ertu dispo?izzjonijiet li jipprovdu li l-kapital ta' dawn il-kumpanniji jinkludi sehem spe?ifiku f'isem l-Istat Olandi?, li jag?ti drittijiet spe?jali ta' approvazzjoni lil dan ta' l-a??ar ta' ?ertu de?i?jonijiet me?uda mill-organi kompetenti ta' dawn il-kumpanniji, ir-Renju ta' l-Olanda naqas milli jwettaq l-obbligi tieg?u skond l-Artikoli 56 KE u 43 KE.

Il-kuntest ?uridiku

2 Skond l-Artikolu 2(8) tal-Kodiċi Ċivili Olandiż (Burgerlijk Wetboek, iktar 'il quddiem "Burgerlijk Wetboek"), l-eżerċizzju tad-drittijiet li għandu d-detentur ta' sehem speċifiku huma rregolati mill-prinċipji tar-raġuni u l-ekwiżità. Skond din id-dispożizzjoni:

"1. Persuna ġuridika kif ukoll dak jew dawk involuti fl-organizzazzjoni tagħha skond il-liġi jew l-istatuti, għandhom iżbalz ruġhom wieċed lejn l-eżerċizzju skond l-eżerċizzju tal-prinċipji tar-raġuni u l-ekwiżità.

2. Regola applikabbli bejniethom skond il-liġi, l-użu, l-istatuti, ir-regolamenti jew digriet, m'għandhiex effetti safejn, tenut kont ta' l-irkustanzi, din tkun inaqqsettabbli fid-dawl tal-kriterji li joġorru mir-raġuni u l-ekwiżità."

3 L-Artikolu 2(9) tal-Burgerlijk Wetboek jipprovdi:

"1. Sakemm ma jingadax mod ieżerċizzju ta' l-istatuti, l-ishma kollha jagħtu l-istess drittijiet u obbligi proporzjonalment għall-valur nominali tagħhom.

[...]

3. L-istatuti jistgħu jipprovdu li jertu ishma jagħtu d-drittijiet speċjali deskritti fir-rigward tal-kontroll tal-kumpannija."

Il-fatti u l-proċedura prekontenzjuża

4 Fl-1989, l-impriża ta' l-Istat Olandiż inkarigata mill-posta, mit-telegrafija u mit-telefonija jiet mibdula f'kumpannija pubblika, bl-isem Koninklijke PTT Nederland NV (iktar 'il quddiem "PTT").

5 Fl-okkażjoni tal-privatizzazzjoni parzjali tal-PTT, bil-bejgħ, fl-1994, ta' l-ewwel parti ta' l-ishma li kienu jirrappreżentaw 30% tal-kapital tagħha, u wara, fl-1995, tat-tieni parti ta' l-ishma li kienu jirrappreżentaw 20% ta' dan ta' l-ażżar, l-istatuti ta' din l-impriża jew emendati sabiex jintroduġu sehem speċifiku, magħruf b'ala "golden share", favur l-Istat Olandiż.

6 Fl-1998, PTT jiet maqsuma f'żewġ kumpanniji awtonomi, jiżifieri Koninklijke KPN NV (iktar 'il quddiem "KPN") għas-servizzi tat-telekomunikazzjoni u TNT Post Groep NV, li wara dan saret TPG NV (iktar 'il quddiem "TPG"), għas-servizzi tal-posta.

7 Wara li saret din il-qasma, is-sehem speċifiku li kellu l-Istat Olandiż fil-PTT jiet mibdul sabiex dan l-Istat jibbenefika minn sehem speċifiku f'kull waċda minn dawn iż-żewġ kumpanniji l-oġda (iktar 'il quddiem "ishma speċifiċi in eżami").

8 B'ala prinċipju, l-Istat Olandiż seta' jżedi l-ishma speċifiċi li jkollu lill-kumpannija kkonfernata jew lil akwiredent ieżerċizzju. F'dan l-ażżar ka', it-trasferiment għandu, skond l-Artikolu 17 ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG, jiżi approvat mill-kumitat ta' tmexxija u l-kunsill ta' sorveljanza ta' din il-kumpannija.

9 L-ishma speċifiċi in eżami tgħin lill-Istat Olandiż sabiex jibbenefika minn drittijiet speċjali ta' approvazzjoni preliminari tad-deżiżjonijiet ta' l-organi ta' dawn iż-żewġ kumpanniji fir-rigward tal-punti li jsejnin:

– il-żruġ ta' ishma tal-kumpannija (Artikolu 12(1),(2) u (4) ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG);

- il-limitazzjoni jew it-tne??ija tad-dritt ta' preferenza tad-detenturi ta' ishma ordinarji (Artikolu 13(3) ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG);
- l-akkwist jew it-trasferiment, mill-kumpanija, ta' ishma tag?ha li jirrappre?entaw iktar minn 1% tal-kapital sottoskritt f'ishma ordinarji (Artikolu 15(3) ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG);
- il-fidi tas-sehem spe?ifiku (Artikolu 16(3) ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG);
- l-e?er?izzju tad-dritt tal-vot marbut ma' l-ishma f'KPN Telecom BV jew f'PTT Post Holdings BV (jew f'persuna ?uridika o?ra skond l-Artikolu 4(1) tal-li?i fuq il-posta [Postwet]) dwar proposti g?al xoljiment, amalgamazzjoni jew qsim, akkwist ta' ishma tag?ha u ta' emendi ta' l-istatuti dwar il-poteri ta' l-assemblea ?enerali ta' dawn il-kumpaniji fl-oqsma msemmija qabel [Artikolu 25(3)(a) ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG];
- ta' investimenti li jinkludu tnaqqis fil-fondi tal-kumpanija, skond il-bilan? konsolidat tag?ha, inqas minn 30% ta' l-assi totali ta' KPN [Artikolu 25(3)(b) ta' l-istatuti ta' KPN] jew inkella ta' 15% l-assi totali ta' TPG [Artikolu 25(3)(b) ta' l-istatuti ta' TPG];
- it-tqassim ta' dividendi f'ishma tal-kumpanija u/jew li ?ej mir-ri?ervi (l-Artikolu 36 ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG);
- l-amalgamazzjoni jew il-qsim [Artikolu 47(2)(a) ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG];
- ix-xoljiment tal-kumpanija [Artikolu 47(2)(b) ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG];
- l-emenda ta' l-istatuti tal-kumpanija [Artikolu 47(2)(c) ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG] b'mod partikolari fir-rigward ta':
- l-g?anijiet ta' din il-kumpanija, safejn din tirrigwarda l-g?oti ta' kon?essjonijiet jew awtorizzazzjonijiet;
- il-kapital tal-kumpanija u t-tipi ta' ishma tal-kumpanija, fejn din to?loq tip ?did ta' ishma, ta' kupuni jew ishma o?rajn fuq ir-ri?ultat u/jew il-patrimonju tal-kumpanija jew tne??i s-sehem spe?ifiku jew l-ishma preferenzjali B;
- it-trasferiment tas-sehem spe?ifiku, u
- il-modifika tad-drittijiet marbuta mas-sehem spe?ifiku skond l-Artikoli 12, 13, 15(3) 25(3) 36 u 47(2) ta' l-istatuti ta' KPN u ta' TPG, kif ukoll li,
- b'mod ?enerali, kull modifika li ??ib dannu, li ??ib ?sara, jew li tmur kontra d-drittijiet marbuta mas-sehem spe?ifiku.

10 Fi "Afspraken op Hoofdlijnen KPN en TPG" (ftehim ma' KPN u TPG), l-Istat Olandi?, minn na?a, intrabat, li ju?a' s-sehem spe?ifiku li kellu f'KPN fil-ka? biss li l-interessi tieg?u b?ala azzjonist importanti jirrikjedu li jag?mel dan u, min-na?a l-o?ra, li ju?a' dawk li kellu f'TPG biss fl-istess ipote?i jew jekk il-protezzjoni ta' l-interess ?enerali marbut mal-garanzija tas-servizz universali tal-posta tirrikjedi dan. Dan l-Istat intrabat ukoll li ma ju?ax id-drittijiet li jo?or?u minn dawn l-ishma spe?ifi?i biex jiprote?i l-kumpaniji kkon?ernati kontra tibdil fil-kontroll mhux mixtieq.

11 Bejn l-1998 u t-tmiem tat-terminu stabbilit fl-opinjoni motivata, tas-6 ta' April 2003, il-kapital azzjonarju ordinarju ta' l-Istat Olandi? ?ie progressivament mnaqqas g?al madwar 20% fi KPN u

sa 35% fi TPG.

12 Wara li l-Kummissjoni tat lir-Renju ta' l-Olanda l-possibbiltà li jissottometti l-osservazzjonijiet tiegħu, fis-6 ta' Frar 2003, hija indirizzat l-opinjoni motivati lil dan l-Istat Membru, li fihom irrilevat li l-ishma speċifiċi li kellu l-Istat Olandi fil-kumpanniji KPN u TPG kienu jidhru inkompatibbli ma' l-Artikoli 56(1) KE u 43 KE. Il-Kummissjoni tat lill-imsemmi Stat Membru terminu ta' xahrejn biex jadotta l-miżuri meħtieġa sabiex jikkonforma ruħu ma' l-opinjoni motivati. Peress li ma kinitx sodisfatta bir-risposta mogħtija mill-Gvern Olandi fl-ittri tiegħu tat-28 ta' April 2003, il-Kummissjoni pprezentat dan ir-rikors.

13 Permezz ta' digriet tal-President ta' l-Ewwel Awla tal-Qorti tal-Prim'Instanza tat-23 ta' Novembru 2005, il-kawżi C-282/04 u C-283/04 l-ewwel magħquda għall-finijiet tal-proċedura orali u tas-sentenza.

Fuq ir-rikors

14 In sostenn ta' kull wiegħed mir-rikorsi tagħha, il-Kummissjoni tinvoka l-ilmienti bbażati, essenzjalment, fuq il-ksur ta' l-Artikoli 56(1) KE u 43 KE, minnabba li r-Renju ta' l-Olanda huwa d-detentur ta' l-ishma speċifiċi in eżami fil-kumpanniji KPN u TPG li jagħtu drittijiet speċjali ta' approvazzjoni preliminari ta' l-ertu deċiżjonijiet ta' tmexxija ta' l-organi ta' dawn il-kumpanniji.

Fuq l-ilmienti bbażati fuq ksur ta' l-Artikolu 56(1) KE

L-argumenti tal-partijiet

15 Il-Kummissjoni tqis li l-ishma speċifiċi in eżami jikkostitwixxu ostakoli għall-moviment liberu tal-kapital skond l-Artikolu 56(1) KE u li d-drittijiet speċjali marbuta ma' dawn l-ishma, anke safejn dawn ta' l-ażżar jiproteġu l-interess ġenerali, huma, fi kwalunkwe każ, sproprorzjonati.

16 Il-Gvern Olandi jirrispondi li dawn l-ishma ma jikkostitwixxux ostakoli għall-moviment liberu tal-kapital. Huma ma jistgħux jiġu kklassifikati b'ala 'miżuri ta' l-Istat' li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 56(1) KE. Minbarra dan, huma ma jistax ikollhom effett fuq l-akkwist ta' l-ishma fil-kumpanniji in kwistjoni, iġda fuq l-ertu deċiżjonijiet dwar it-tmexxija ta' dawn l-ażżar biss. Huma mhumiex suxxettibbli li jiddisswadu lill-investituri milli jixtru partijiet f'dawn il-kumpanniji u fil-fatt, ma jiskoraqx l-investimenti. Għalhekk, minkejja li għandha tiżi stabbilita rabta bejn l-ishma speċifiċi in eżami u d-deċiżjoni ta' investiment, tali rabta tkun tant każwali u indiretta li ma tistax tiżi kkunsidrata b'ala li tikkostitwixxi ostakolu għall-moviment liberu tal-kapital.

17 Sussidjarjament, dan il-Gvern iqis li s-sehem speċifiku li kellu f'TPG huwa, f'kull każ, iġustifikat minn rażuni imperattiva ta' interess ġenerali, jiżifieri l-garanzija tas-servizz universali tal-posta.

Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja

– Fuq l-eżistenza ta' ostakoli

18 Għandu jiżi mfakkar li, skond l-urisprudenza konstanti, l-Artikolu 56(1) KE jipprojbixxi b'mod ġenerali r-restrizzjonijiet għall-movimenti tal-kapital bejn Stati Membri (ara, f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenzi ta' l-4 ta' l-unju 2002, Il-Kummissjoni vs Franza, C-483/99, l-4781, punti 35 u 40, u tat-13 ta' Mejju 2003, Il-Kummissjoni vs Ir-Renju Unit, C-98/01, l-4641, punti 38 u 43).

19 Fin-nuqqas ta' definizzjoni, fit-Trattat KE, tal-kunċett ta' "movimenti tal-kapital" skond l-

Artikolu 56(1) KE, il-Qorti tal-?ustizzja di?à irrikonoxxiet valur indikattiv g?an-nomenklatura annessa mad-Direttiva tal-Kunsill 88/361/KEE, ta' l-24 ta' ?unju 1988, g?all-implementazzjoni ta' l-Artikolu 67 tat-Trattat [Artikolu abrogat permezz tat-Trattat ta' Amsterdam] (?U L 178, p. 5). G?alhekk huma, b'mod partikolari, l-investimenti diretti ta?t il-forma ta' kapital azzjonarju f'impri?a permezz tad-detenzjoni ta' ishma li jag?tu l-possibbiltà ta' parte?ipazzjoni effettiva fit-tmexxija u fil-kontroll tag?ha (investimenti mag?rufa b?ala "diretti") kif ukoll l-akkwist ta' titoli fuq is-suq tal-kapital mag?mul bl-intenzjoni biss li jitwettaq investiment finanzjarju ming?ajr l-intenzjoni li ti?i influwenzata t-tmexxija u l-kontroll ta' l-impri?a (investimenti mag?rufa b?ala "tal-portfolio") li jikkostitwixxu movimenti tal-kapital skond l-Artikolu 56(1) KE (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-16 ta' Marzu 1999, Trummer u Mayer, C-222/97, ?abra p. l-1661, punt 21, u s-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Il-Kummissjoni vs Franza, punti 36 u 37, kif ukoll Il-Kummissjoni vs Ir-Renju Unit, punti 39 u 40).

20 Fir-rigward ta' dawn i?-?ew? forom ta' investimenti, il-Qorti tal-?ustizzja ppre?i?at dak li g?andu ji?i kkwalifikat b?ala "restrizzjonijiet" skond l-Artikolu 56(1) KE ta' mi?uri nazzjonali li huma suxxettibbli li jostakolaw jew jillimitaw l-akkwist ta' ishma fl-impri?i kkon?ernati jew li huma suxxettibbli li jiddisswadu l-investituri ta' Stati Membri o?ra milli jinvestu fil-kapital tag?hom (ara, f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenzi Il-Kummissjoni vs Franza, i?titata iktar 'il fuq, punt 41; tat-2 ta' ?unju 2005, Il-Kummissjoni vs L-Italja, C?174/04, ?abra p. l-4933, punti 30 u 31, kif ukoll tad-19 ta' Jannar 2006, Bouanich, C?265/04, ?abra p. l-923, punti 34 u 35).

21 F'din il-kaw?a, g?andu ji?i kkonstatat li l-ishma spe?ifi?i in e?ami jikkostitwixxu restrizzjonijiet g?all-moviment liberu tal-kapital ipprovdut fl-Artikolu 56(1) KE.

22 Fil-fatt, l-ewwel nett je?tie? li jitqis li l-introduzzjoni ta' l-ishma spe?ifi?i in e?ami fl-istatuti ta' KPN u ta' TPG jirri?ulta mid-de?i?jonijiet me?uda mill-Istat Olandi? meta saret il-privatizzazzjoni ta' dawn i?-?ew? kumpanniji sabiex ji?gura ?-?amma ta' ?ertu numru ta' drittijiet statutorji spe?jali. F'dawn i?-?irkustanzi, kuntrarjament g?al dak li jsostni l-Gvern Olandi?, dawn l-ishma g?andhom ji?u kklasifikati b?ala mi?uri ta' l-Istat li jaq?u fil-kamp ta' applikazzjoni ta' l-Artikolu 56(1) KE.

23 Wara, g?andu ji?i kkonstatat li l-ishma spe?ifi?i in e?ami huma suxxettibbli li jiddisswadu l-investituri ta' Stati Membri o?ra milli jeffettwaw investimenti f'KPN u f'TPG.

24 Fil-fatt, permezz ta' dawn l-ishma spe?ifi?i, serje ta' de?i?jonijiet ta' tmexxija ferm importanti ta' l-organi ta' KPN u ta' TPG, li jirrigwardaw l-attivitajiet ta' dawn i?-?ew? kumpanniji kif ukoll l-istruttura tag?hom stess (b'mod partikolari, il-kwistjonijiet ta' amalgamazzjoni, ta' qsim jew ta' xoljiment), jiddependu fuq approvazzjoni preliminari ta' l-Istat Olandi?. G?alhekk, kif qieset ?ustament il-Kummissjoni, minn na?a, dawn l-ishma spe?ifi?i jag?tu lill-Istat Olandi? influwenza fuq it-tmexxija ta' KPN u ta' TPG, li mhijiex i?ustifikata mill-portata ta' l-investment tieg?u u li hija kunsiderevolment iktar importanti minn dik li l-parte?ipazzjoni ordinarja tieg?u f'dawn il-kumpanniji normalment tippermettilu li jikseb. Min-na?a l-o?ra, dawn l-ishma jillimitaw l-influwenza ta' azzjonijisti o?ra fir-rigward ta' l-importanza tal-parte?ipazzjoni tag?hom fi KPN u fi TPG.

25 Minn barra dan, dawn l-ishma spe?ifi?i ma jistg?ux ji?u mifdija jekk mhux bi ftehim mill-Istat Olandi?.

26 Billi de?i?jonijiet ta' tali importanza huma su?etti g?all-approvazzjoni preliminari ta' l-Istat Olandi? u billi b'dan il-mod tkun qed ti?i limitata l-possibbiltà ta' l-azzjonisti l-o?ra li effettivament jipparte?ipaw fit-tmexxija tal-kumpannija kkon?ernata, l-e?istenza ta' dawn l-ishma jista' jkollha influwenza negattiva fuq l-investimenti diretti.

27 Bl-istess mod, l-ishma spe?ifi?i in e?ami jista' jkollhom effett disswa?iv fuq l-investimenti tal-portfolio f'KPN u f'TPG. Rifjut eventwali ta' l-Istat Olandi? li japprova de?i?joni importanti,

ippreżentata mill-organi tal-kumpannija kkonfermata b'ala fl-interess tagħha, huwa fil-fatt, suxxettibli li jaffettwa l-valur (fil-borża) ta' l-ishma ta' din il-kumpannija u, g'alhekk, l-attrazzjoni ta' investment f'dawn l-ishma.

28 G'alhekk, ir-riskju li tara l-Istat Olandi jeherita d-drittijiet speċjali tiegħu favur interessi li mhumiex kompatibbli ma' l-interess ekonomiku tal-kumpannija kkonfermata jista' jiskora?ixxi investimenti diretti jew tal-portfolio f'din il-kumpannija.

29 Fl-ażar, g'andu jitqis li, kuntrarjament g'al dak li jsostni l-Gvern Olandi, dawn l-effetti restrittivi la huma ka'wali wisq u lanqas huma wisq indiretti biex jikkostitwixxu ostakolu g'all-moviment liberu tal-kapital.

30 Fil-fatt, f'erti irkustanzi partikolari, ma jistax ji' eskluzi li, l-Istat Olandi jeherita d-drittijiet speċjali tiegħu sabiex jiddefendi l-interessi ġenerali, li eventwalment jistgħu jkunu kuntrarji g'all-interessi ekonomiċi tal-kumpannija kkonfermata. L-ishma speċifiċi in e'ami i'ibu magħhom ir-riskju reali li erti de'ijonijiet, irrakkomandati mill-organi ta' dawn il-kumpanniji b'ala li jikkorrispondu g'all-interessi ekonomiċi ta' dawn ta' l-ażar, ji' u mwaqqfa mill-imsemmi Stat.

31 Fid-dawl ta' dak kollu li ntqal qabel, l-ishma speċifiċi in e'ami jikkostitwixxu restrizzjonijiet skond l-Artikolu 56(1) KE.

– Fuq uestifikazzjoni eventwali ta' l-ostakoli

32 Il-moviment liberu tal-kapital jista' madankollu ji' limitat permezz ta' mi'uri nazzjonali uestifikati min'abba r-ra'unijiet imsemmija fl-Artikolu 58 KE jew min'abba ra'unijiet imperattivi ta' interess ġenerali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-7 ta' Settembru 2004, Manninen, C-319/02, abra p. l-7477, punt 29), sakemm ma te'istix mi'ura Komunitarja ta' armonizzazzjoni li ttipprovi l-mi'uri ne'essarji sabiex jassiguraw il-protezzjoni ta' dawn l-interessi (ara f'dan is-sens, fil-kuntest tal-moviment liberu tas-servizzi, is-sentenza tal-15 ta' unju 2006, Il-Kummissjoni vs Franza, C-255/04, li g'adha ma ietx ippubblikata fil-abra, punt 43 u l-urisprudenza itata).

33 Fin-nuqqas ta' din l-armonizzazzjoni Komunitarja, huma fil-prinipju l-Istati Membri li g'andhom jidde'iedu sa liema livell jixtiequ jassiguraw il-protezzjoni ta' tali interessi le'ittimi u l-mod kif g'andu jintla'aq dan il-livell. Madankollu, huma jistgħu jagħmlu dan biss fil-limiti stabbiliti fit-Trattat u, b'mod partikolari, b'rispett g'all-prinipju ta' proporzjonalità li je' i' li l-mi'uri adottati jkunu xierqa sabiex jiggarrantixxu li l-g'an tagħhom jintla'aq u li ma jmorrux lil hinn minn dak li huwa me'tie' biex jintla'aq dan il-g'an (ara, f'dan is-sens, is-sentenza ta' l-4 ta' unju 2002, Il-Kummissjoni vs Il-Belġju, C-503/99, abra p. l-4809, punt 45).

34 G'alhekk, sabiex f'din il-kawża ji' evalwat il-mertu ta' l-ilmenti invokati mill-Kummissjoni, je'tie' li ji' e'aminat jekk l-ishma speċifiċi in e'ami, li j'ibu magħhom drittijiet speċjali ta' approvazzjoni preliminari ta' ertu de'ijonijiet ta' tmexxija ta' l-organi ta' KPN u ta' TPG, jistgħu ji' u uestifikati fir-rigward ta' wa'da mir-ra'unijiet pprovduti fil-punt 32 ta' din is-sentenza u jekk il-mi'uri humiex proporzjonati ma' l-g'anijiet li jridu jintla'qu.

35 Fir-rigward tas-sehem spe'ifiku li g'andu f'KPN, il-Gvern Olandi ma jinvoka l-ebda g'an ta' interess ġenerali li jista' jservi ta' uestifikazzjoni.

36 F'dawn i'irkustanzi, l-ewwel ilment invokat fil-kawża C-282/04, ibba'at fuq il-ksur ta' l-Artikolu 56(1) KE, g'andu jintla'qa'.

37 Fir-rigward tas-sehem spe'ifiku li g'andu f'TPG, il-Gvern Olandi iqis li dan huwa ne'essarju biex jiggarrantixxi s-servizz universali tal-posta, u b'mod iktar partikolari biex jipprote' i s-solvibbiltà

u l-kontinwità ta' TPG, li hija l-unika impriża fl-Olanda li attwalment qiegħda f'pożizzjoni li tiġura s-servizz universali fuq il-livell meħtieġ mill-ligi.

38 F'dan ir-rigward, għandu jittqies li l-garanzija ta' servizz ta' interess ġenerali, b'as-servizz universali tal-posta, jista' jikkonstitwixxi raġuni imperattiva ta' interess ġenerali li tista' tiġi ġustifika ostakolu għall-moviment liberu tal-kapital (ara, b'analoġija, is-sentenza ta' l-20 ta' l-unju 2002, Radiosistemi, C-388/00 u C-429/00, l-abra p. l-5845, punt 44).

39 Madankollu, is-sehem speċifiku in eżami jmur lil hinn minn dak li huwa neċessarju sabiex tiġi protetta s-solvibbiltà u l-kontinwità tal-fornitur tas-servizz universali tal-posta.

40 Fil-fatt, kif qis l-avukat ġenerali fil-punti 38 u 39 tal-konklużjonijiet tiegħu, hemm b'onn li jiġi kkonstatat, minn naħa, li d-drittijiet speċjali li għandu l-Istat Olandiż f'TPG mhumiex biss limitati għall-attivitajiet ta' din ta' l-ażżar b'ala fornitur ta' servizz universali tal-posta. Min-naħa l-oħra, l-eżerċizzju ta' dawn id-drittijiet speċjali mhuwa bbażat fuq l-ebda kriterju preċiż u m'għandux ikun immotivat, li jagħmel impossibbli kull stazzjonarju użizzjarju effettiv.

41 Fid-dawl ta' dak kollu li ntqal qabel, l-ewwel ilment invokat fil-kawża C-283/04, ibbażat fuq ksur ta' l-Artikolu 56(1) KE, għandu jintlaqa'.

Fuq l-ilmenti bbażati fuq ksur ta' l-Artikolu 43 KE

42 Il-Kummissjoni titlob ukoll li jkun ikkonstatat nuqqas fl-obbligi tar-Renju ta' l-Olanda skond l-Artikolu 43 KE, dwar il-libertà ta' l-istabbiliment, billi l-ishma speċifiċi in eżami mhux biss jostakolaw l-investimenti diretti u tal-portfolio f'KPN jew f'TPG, iżda huma wkoll suxxettibbli li jostakolaw it-teħid ta' kapital azzjonarju ta' kontroll f'dawn iżżewġ kumpanniji, u għalhekk l-investimenti li jinfluwenzaw it-tmexxija u l-kontroll ta' dawn ta' l-ażżar (ara, f'dan ir-rigward, f'dan is-sens, is-sentenza tal-5 ta' Novembru 2002, Überseering C-208/00, l-abra p. l-9919, punt 77 u l-urisprudenza ġenerali).

43 Hekk kif jirriżulta mill-punt 41 tal-konklużjonijiet ta' l-avukat ġenerali, safejn l-ishma speċifiċi in eżami joqolqu restrizzjonijiet għal-libertà ta' l-istabbiliment, tali restrizzjonijiet huma l-konsegwenza diretta ta' ostakoli għall-moviment liberu tal-kapital eżaminati iktar 'il fuq, u għalhekk dawn huma inseparabbli. Għaldaqstant, billi jiġi kkonstatat ksur ta' l-Artikolu 56(1) KE, mhuwiex neċessarju li l-miżuri in eżami jiġu eżaminati separatament fid-dawl tar-regoli tat-trattat dwar il-libertà ta' l-istabbiliment (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-13 ta' Mejju 2003, Il-Kummissjoni vs Spanja, C-463/00, l-abra p. l-4581, punt 86).

44 Fil-dawl ta' dak li ntqal qabel, għandu jiġi kkonstatat li, biżżejja fl-istatuti ta' KPN u ta' TPG ta' l-ewwel dispożizzjonijiet li jipprovdu li l-kapital ta' dawn il-kumpanniji jinkludi sehem speċifiku f'isem l-Istat Olandiż, li jagħti lil dan ta' l-ażżar drittijiet speċjali ta' approvazzjoni ta' l-ewwel dispożizzjonijiet ta' tmexxija ta' l-organi ta' dawn il-kumpanniji, li mhumiex limitati għal każijiet fejn l-intervent ta' dan l-Istat huwa neċessarju għal raġunijiet imperattivi ta' interess ġenerali rikonoxxuti mill-Qorti tal-Ġustizzja u, fil-każ ta' TPG, b'mod partikolari, biex tiġura l-ewwel dispożizzjoni tas-servizz universali tal-posta, ir-Renju ta' l-Olanda naqas milli jwettaq l-obbligi tiegħu skond l-Artikolu 56(1) KE.

Fuq l-ispejje

45 Skond l-Artikolu 69(2) tar-Regoli tal-Proċedura, il-parti li titlef għandha tbatlha l-ispejje, jekk dawn ikunu ġew mitluba. Peress li r-Renju ta' l-Olanda tilef, hemm lok li huwa jiġi ordnat ibatli l-ispejje, kif mitlub mill-Kummissjoni.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tal-Ġustizzja (L-Ewwel Awla) taqta' u tiddeġiedi li:

1) **Bi-?amma fl-istatuti ta' KPN u ta' TPG ta' ?ertu dispo?izzjonijiet li jipprovdu li l-kapital ta' dawn il-kumpanniji jinkludi sehem spe?ifiku f'isem l-Istat Olandi?, li jag?ti lil dan ta' l-a??ar drittijiet spe?jali ta' approvazzjoni ta' ?ertu de?i?jonijiet ta' tmexxija ta' l-organi ta' dawn il-kumpanniji, li mhumiex limitati għal ka?ijiet fejn l-intervent ta' dan l-Istat huwa ne?essarju għal ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali rikonoxxuti mill-Qorti tal-Ġustizzja u, fil-ka? ta' TPG NV, b'mod partikolari, biex ti?gura ?-?amma tas-servizz universali tal-posta, ir-Renju ta' l-Olanda naqas milli jwettaq l-obbligi tiegħu skond l-Artikolu 56(1) KE.**

2) **Ir-Renju ta' l-Olanda huwa ordnat ibati l-ispejje?.**

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: l-Olandi?.